

FONDUL DE COEZIUNE

Fondul de coeziune, înființat în 1994, oferă finanțare pentru proiecte din domeniul mediului și al rețelelor transeuropene în statele membre al căror venit național brut pe cap de locuitor este mai mic de 90 % din media UE.

TEMEI JURIDIC

Articolul 177 [în special alineatul (2)] din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

OBIECTIVE

Fondul de coeziune a fost instituit în vederea consolidării coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii Europene, în scopul promovării dezvoltării durabile. Pentru perioada de programare 2014-2020, acesta asigură sprijin pentru:

- investiții în domeniul mediului, inclusiv în domenii legate de dezvoltarea durabilă și energia sustenabilă care prezintă beneficii de mediu;
- rețelele transeuropene în domeniul infrastructurii de transport (TEN-T);
- asistență tehnică.

În contextul proiectelor care vizează îndeplinirea obiectivelor UE în materie de protecție a mediului, Fondul de coeziune poate să intervină și în domenii legate de dezvoltarea durabilă, precum eficiența energetică și energia din surse regenerabile, iar în ceea ce privește sectorul transporturilor din afara rețelelor transeuropene, transportul feroviar, transportul pe căile navigabile interioare, transportul maritim, sistemele de transport intermodal și interoperabilitatea lor, gestionarea traficului rutier, maritim și aerian, transportul urban ecologic și transportul public.

Începând din 2014, Fondul de coeziune sprijină – cu o sumă de 11,3 miliarde EUR – proiecte de infrastructură de transport cu valoare adăugată europeană din cadrul noului Mecanism pentru interconectarea Europei (MIE)^[1].

ȚĂRI ELIGIBILE

Fondul de coeziune este rezervat statelor membre al căror venit național brut (VNB) pe cap de locuitor este mai mic de 90 % din media UE. În perioada de programare

[1]Regulamentul (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Mecanismului pentru Interconectarea Europei, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 913/2010 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 680/2007 și (CE) nr. 67/2010.

2014-2020, Fondul de coeziune pune la dispoziție fonduri pentru 15 state membre: Bulgaria, Croația, Cipru, Cehia, Estonia, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia și Slovenia.

BUGETUL ȘI NORMELE FINANCIARE

Pentru perioada de programare 2014-2020, UE alocă aproximativ 63,4 miliarde EUR Fondului de coeziune (fără transferurile către Mecanismul pentru interconectarea Europei), iar nivelul de finanțare a unui proiect din Fondul de coeziune poate atinge până la 85 % din costurile acestuia.

Alocările din Fondul de coeziune pentru
perioada 2014-2020 pentru fiecare stat membru

Stat membru	Buget (milioane EUR)
Bulgaria	2 278,3
Cehia	6 258,9
Estonia	1 073,3
Grecia	3 240,5
Croația	2 559,5
Cipru	288,9*
Letonia	1 349,4
Lituania	2 048,9
Ungaria	6 025,4
Malta	217,7
Polonia	23 207,9
Portugalia	2 861,7
România	6 934,9
Slovenia	895,3
Slovacia	4 168,2
Total	63 390

* Inklusiv suma suplimentară de 19,4 milioane EUR alocate Ciprului provenind din revizuirea eligibilității pentru Fondul de coeziune pentru perioada 2017-2020.

Sursa: Portalul de date deschise privind fondurile ESI al Comisiei Europene, aprilie 2017.

PROPUNERE PENTRU O POLITICĂ DE COEZIUNE A UE POST-2020

În mai 2018, Comisia și-a publicat propunerile de reglementare a politicii de coeziune a UE pentru perioada de după 2020. Acestea includ un regulament privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune. Fondul de coeziune va continua să sprijine proiectele din cadrul obiectivului „Investiții pentru locuri de muncă și creștere economică”.

Această propunere păstrează concentrarea tematică. Fondul de coeziune va sprijini două obiective specifice: o economie mai ecologică, cu emisii reduse de dioxid de

carbon și circulară (OP2); și o Europă mai conectată (OP3). Comisia a propus o listă de activități care nu vor fi sprijinite de FEDR și de Fondul de coeziune, de exemplu acordarea de sprijin direct întreprinderilor mari, infrastructurilor aeroportuare (cu excepția regiunilor ultraperiferice) și unor tipuri de activități de gestionare a deșeurilor (cum ar fi depozitele de deșeuri).

Pentru perioada de programare 2021-2027, alocarea propusă pentru Fondul de coeziune este de 41,3 miliarde EUR, din care contribuția la Mecanismul pentru interconectarea Europei ar fi de 10 miliarde EUR. Fondul de coeziune pentru perioada de după 2020 va finanța proiecte în aceleași 15 state membre sprijinite și în perioada de programare 2014-2020.

Propunerea Comisiei face obiectul procedurii legislative ordinare, în cadrul căreia Parlamentul European se află pe picior de egalitate cu Consiliul. Astfel, până la sfârșitul lui 2020, va trebui ca aceste două instituții să ajungă la un consens privind viitoarele norme destinate Fondului de coeziune. În martie 2019, Parlamentul European a încheiat primă lectură.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Regulamentul privind Fondul de coeziune pentru perioada 2014-2020 a fost supus procedurii legislative ordinare, Parlamentul dispunând de drepturi depline pentru a propune amendamente. Acest lucru i-a permis Parlamentului să sporească flexibilitatea normelor propuse și să le adapteze mai bine la nevoile statelor membre; el a reușit, de asemenea, să lărgască posibilitățile de investiții ale Fondului de coeziune, pentru a include investițiile în eficiența energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile, în special în sectorul locuințelor.

Parlamentul a sprijinit ideea introducerii unor indicatori comuni pentru Fondul de coeziune care facilitează evaluarea utilizării sale. El a insistat cu succes ca, spre deosebire de propunerea Comisiei, regulamentul să prevadă posibilitatea de a modifica, prin intermediul actelor delegate, lista acestor indicatori în cazul în care se consideră că sunt necesare modificări pentru a asigura evaluarea eficace a progreselor făcute în materie de punere în aplicare.

În urma evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020, care a fost însoțită de un pachet de propuneri legislative, nu s-au efectuat modificări majore cu privire la Fondul de coeziune.

Filipa Azevedo / Marek Kołodziejcki
04/2019

